

Інноваційний підхід до організації практичного навчання студентів- запорука формування професійно-комунікативної компетентності молодших спеціалістів

**Гнедич В.І., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Вовк Л.А., спеціаліст першої категорії**

*Технологічно-економічний коледж Білоцерківського національного аграрного
університету*

На сьогодні в Україні триває процес реформування освітньої системи, спрямований на розвиток та набуття особистістю якісних здатностей, приведення вітчизняних критеріїв та стандартів освіти у відповідність до європейських вимог.

Європейський вибір українського суспільства зумовлює проведення реформ в усіх сферах життєдіяльності з метою їх відповідності світовим стандартам. Відповідно до прогресивних рішень Болонської конвенції протягом останніх років досить актуальною є проблема розвитку компетентнісної освіти вищої школи, яка передбачає комунікативні вміння, використання сучасних інформаційних технологій, особистісні й міжособистісні вміння, здатність постійно навчатися, працювати в команді і вирішувати проблеми, поведінкову компетентність.

Враховуючи об'єктивні соціально-економічні обставини, життя спонукає до самостійності та ранньої трудової діяльності, тому актуальним стало питання фахової кваліфікації юних громадян України. І молодь нині насамперед намагається здобути основи певної професії (фінансиста, комерсанта, продавця, торгового агента і тд.), а потім уже здобувати університетську освіту. Усвідомлюючи реалії сьогодення та зважаючи на кон'юнктуру ринку праці, усе більше випускників дев'ятих класів зупиняють свій вибір на коледжах, в яких можна швидко і якісно опанувати актуальну професію. В Технологічно-економічному коледжу БНАУ створено відповідні умови для отримання професійних сучасних знань майбутніми спеціалістами.

Проблемам професійно-практичної підготовки студентів у системі вищої освіти завжди приділялась належна увага (Ю. Бабанський, В. Бондар, С. Гончаренко, П. Кузьміна, Ю. Кулюткін, Г.І. Ничкало, П. Тализіна та ін.). Інноваційний розвиток виробничої сфери, з одного боку, та модернізація системи вищої освіти, з іншого, актуалізують проблему інноваційності практичної складової підготовки молодших спеціалістів комерційної діяльності. Це спонукає до розкриття основних концептуальних положень організації практичного навчання та пошуку умов, які сприятимуть оволодінню студентами професійно-практичними компетенціями у сфері комерційної діяльності.

Основною загальною метою практики майбутніх комерсантів є закладення засад набуття досвіду щодо розв'язання складних виробничих ситуацій з пошуку постачальників матеріально-технічних ресурсів та каналів збуту готової продукції, укладання з ними комерційних зв'язків та адаптація майбутніх фахівців до інноваційних практик на передових виробничих підприємствах та підприємствах торгівлі (переважно в мережах супермаркетів) й готовність до застосування теоретичних знань та практичних навичок. Сутність інноваційного підходу, на якому базується програма практики, полягає у відборі інноваційної складової змісту кожної навчальної дисципліни, на основі якого розробляються компетентнісно - орієнтовані завдання практики. Це передбачає формування готовності студентів до впровадження інновацій у сферу комерційної роботи через поєднання логічних зв'язків інноваційного змісту навчальних дисциплін із поступовим ускладненням практичних завдань. Необхідність розв'язання конкретних завдань практики в реальних або максимально наближених до них умов відповідно до поставленої мети і з урахуванням певного результату, сприяють формуванню системи професійних умінь майбутнього комерсанта. Завдання практики, які за своєю сутністю є компетентнісно орієнтованими, передбачають актуалізацію системи компетенцій майбутнього спеціаліста, що дозволить студентам діяти самостійно в реальній роботі з партнерами по бізнесу та відобразити сутність компетентнісного підходу для результату процесу підготовки молодших спеціалістів.

Принципова різниця між спеціалістом і молодшим спеціалістом на виробництві дає зрозуміти важливість впровадження компетентнісного підходу у їх підготовку. Виділення компетенцій не заперечують знання, уміння та навички, але принципово відрізняються від них: від знань - існуванням у вигляді діяльності, а не лише у вигляді інформації про неї; від умінь - переносом на різні об'єкти впливу; від навичок - усвідомленістю, яка дозволяє людині діяти навіть у нестандартному оточенні, вміння самостійно здобувати знання. В освітньому процесі Технологічно-економічного коледжу Білоцерківського національного аграрного університету широко застосовуються інноваційні технології, зокрема, інтерактивні - проблемні лекції, семінари-диспути, навчальні дискусії; ігрові технології, які збільшують ефективність генерування нових ідей; технології проектного навчання, які сприяють розвитку креативних здібностей і якостей особистості студента, які потрібні йому для формування творчої діяльності незалежно від майбутньої конкретної професії. Широко застосовуються комп'ютерні технології - розробляються та використовуються окремі програмні продукти освітнього призначення з навчальних дисциплін, які включають комплекс навчально-методичних матеріалів (демонстраційних, теоретичних, практичних, КОНТролюючих).

Таким чином, компетентнісний підхід до професійної підготовки молодших спеціалістів підсилює інноваційну складову практичної орієнтованості освіти, підкреслює роль досвіду, вмінь практично реалізовувати знання, визначати пріоритети цілей, завдань, технологій, забезпечувати результативність діяльності.

Саме тому в ТЕК БІАУ на спеціальності «Комерційна діяльність» особливу увагу приділяють інноваційним технологіям в практичній підготовці майбутніх спеціалістів.

На 1-му курсі навчальним планом передбачена навчальна практика "Вступ до спеціальності", яка є невід'ємною складовою частиною навчального курсу.

Мета навчальної практики "Вступ до спеціальності" - познайомити студентів I курсу з майбутньою спеціальністю - молодшого спеціаліста з комерційної діяльності, прищепити любов до майбутньої професії, ознайомити зі змістом та завданням виробничих та торговельних підприємств, їх комерційною, управлінською та маркетинговою діяльністю.

У навчальній практиці значне місце посідає ознайомлення студентів із професійними вимогами до фахівця, з вимогами кваліфікаційної характеристики щодо знань, умінь і практичних навичок, місцями майбутньої діяльності.

Вирішенню цих питань сприяють організація і проведення екскурсій на потужні підприємства Київського регіону, зокрема на ВАТ «Оболонь», Компанію «Маревсн Фуд Україна», ДП ПАТ Київхліб «Білоцерківський хлібокомбінат», ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат» та ін.

У всі часи торгівля мала найважливіше значення в економічному житті територіальної громади. Життя будь-якої повноцінної держави не можливо уявити без розвинених торгових відносин. Професія «продавець» — одна з найбільш поширених і повсюдно затребуваних професій у світі - і таку робітничу професію студенти отримують після проходження відповідної практики.

В період навчальної практики на отримання робочої професії «Продавець-копсультант» формуються основні професійні вміння студентів відповідно до кваліфікаційної характеристики, розширюються та систематизуються знання на основі вивчення роботи таких відомих підприємств торгівлі, як мережі «Фуршет», «Епіцентр» та інших; студенти знайомляться із автоматизованим обліком надходження, продажу та залишків товарів, автоматизованим складанням первинних документів (рахунків на оплату, витратних накладних та ін.)

Метою переддипломної практики є вироблення студентами умінь та навичок самостійного розв'язання практичних завдань та проблем, з якими стикається підприємство у процесі здійснення виробничо-збутової або торгово- 3

комерційної діяльності. Студенти виконують завдання дослідного, комерційного, економічного, розрахунково-аналітичного та організаційного характеру.

Для проходження переддипломної практики укладено угоди із сучасними передовими підприємствами переробної галузі - ПАТ «Юрія», ПАТ «Житомирський маслозавод», ПАТ «Жашківський маслозавод», ПрЛТ «Кагма», ДП ПАТ «Оболонь» - «Пивоварня Зібберта» та інші, які намагаються створювати необхідні умови для практичної підготовки студентів з урахуванням компетентісного підходу.

В період переддипломної практики студенти працюють дублерами на посадах відповідальних спеціалістів основних підрозділів підприємства, зокрема - начальника відділу матеріально-технічного постачання, начальника відділу збуту, завідуючого складом та інших, опановують методику застосування комп'ютерних програм безпосередньо в умовах виробництва.

І (переддипломна практика підвищує ініціативу, робить навчальний процес конкретнішим і спрямованим на більш якісну підготовку студента, сприяє професійній компетентності, прагненню до самовдосконалення, усвідомленню особистої відповідальності за результати роботи підприємства.

Таким чином, зміст та організація практики студентів з позиції інноваційних підходів до професійної підготовки .